

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 241/2010-18

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 22. júna 2010 predbežne prerokoval sťažnosť R. H., S., zastúpeného advokátom JUDr. L. K., Advokátska kancelária, B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práva na prejednanie jeho záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 14/2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť R. H. o d m i e t a pre neprípustnosť.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. januára 2010 doručená sťažnosť R. H., S. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojho základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov zaručeného čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na

prejednanie svojej záležitosti v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Okresného súdu Bratislava I (ďalej len „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 2 T 14/2007.

Z odôvodnenia sťažnosti a jej príloh vyplýva, že sťažovateľovi bolo v roku 2000 vznesené obvinenie pre trestný čin podvodu podľa § 205 ods. 1 a 4 zákona č. 140/1961 Zb. Trestný zákon v znení neskorších predpisov. Uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru z roku 2001 bolo vedené trestné stíhanie síce zastavené, toto uznesenie však bolo rozhodnutím Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zrušené a bolo prikázané „*vec v potrebnom rozsahu znovu prejednať a rozhodnúť*“. Krajskou prokuratúrou v Bratislave bola v roku 2007 podaná na okresnom súde na sťažovateľa obžaloba. Rozsudkom z 12. decembra 2007 bol sťažovateľ spod obžaloby oslobodený, avšak tento rozsudok bol v odvolacom konaní uznesením nadriadeného súdu z 15. apríla 2008 zrušený a vec bola vrátená prvostupňovému súdu na nové prerokovanie a rozhodnutie.

Sťažovateľ predostierajúc prehľad vykonaných pojednávaní a súčasný stav konania poukázal na to, že jeho obhajca viackrát upozornil konajúci súd na prieťahy v konaní a žiadal o ich odstránenie. Konajúci súd však nápravu neučinil.

Podľa vyjadrenia sťažovateľa prerokúvaná „*trestná vec nie je komplikovaná a ani čo sa dokazovania týka rozsiahla*“, okresný súd vykonáva úkony neefektívne a sťažovateľ sa nachádza v stave dlhodobej právnej neistoty.

Na základe týchto skutočností sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd rozhodol vo veci týmto nálezom:

„1. Základné právo R. H. na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov podľa článku 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom Okresného súdu Bratislava I vo veci sp. zn. 2T/14/2007 porušené bolo.

2. Okresnému súdu Bratislava I prikazuje, aby konanie vedené pod sp. zn. 2T/14/2007 zastavil.

3. R. H. priznáva primerané finančné zadostučinenie v sume 10.000 € (slovom desaťtisíc eur), ktoré je Okresný súd Bratislava I povinný mu vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto nálezu.

4. Okresný súd Bratislava I je povinný uhradiť R. H. trovy konania pred Ústavným súdom SR.“

II.

Ústavný súd rozhoduje podľa čl. 127 ods. 1 ústavy o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa a skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene alebo zjavne neopodstatnené návrhy môže ústavný súd po predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

Podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde sťažnosť nie je prípustná, ak sťažovateľ nevyčerpal opravné prostriedky alebo iné právne prostriedky, ktoré mu zákon na ochranu jeho základných práv alebo slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov.

Ústavný súd štandardne (napr. IV. ÚS 153/03, IV. ÚS 278/04) považuje za účinný prostriedok nápravy slúžiaci ochrane základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov sťažnosť na postup súdu podanú podľa § 62 ods. 1 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o súdoch“). Účinnosť takého právneho prostriedku ochrany pred zbytočnými prieťahmi v súdnom konaní potvrdzuje aj znenie zákona č. 385/2000 Z. z. o sudcoch a prísediacich a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, ktorý vo viacerých ustanoveniach zdôrazňuje povinnosť sudcu konať bez zbytočných prieťahov a ustanovuje za také prieťahy aj disciplinárnu zodpovednosť [§ 2 ods. 2, § 30 ods. 4, § 52 ods. 1, § 116 ods. 1 písm. b) a § 118 ods. 1 citovaného zákona]. Podobne aj zákon o súdoch v § 64 ods. 1 ustanovuje, že účelom vybavovania sťažnosti je zistiť, či v danej veci boli spôsobené prieťahy v konaní. V zmysle prvej vety druhého odseku citovaného zákonného ustanovenia orgán, ktorý vybavuje sťažnosť, je povinný na účel zistenia stavu veci prešetriť všetky skutočnosti.

Ústavný súd už viackrát rozhodol (m. m. I. ÚS 21/99, IV. ÚS 153/03, I. ÚS 33/05), že účelom práva účastníka konania pred všeobecným súdom podať sťažnosť na prieťahy v konaní je poskytnutie príležitosti tomuto súdu, aby sám odstránil protiprávny stav zapríčinený porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov. Ústavný súd preto o sťažnosti, ktorou je namietané porušenie základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, koná iba za predpokladu, ak sťažovateľ preukáže, že využil označené právne prostriedky, ktoré mal k dispozícii podľa § 62 ods. 1 zákona o súdoch, alebo ak sa preukáže, že sťažovateľ túto podmienku nesplnil z dôvodov hodných osobitného zreteľa (§ 53 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

Vyčerpanie opravných prostriedkov alebo iných právnych prostriedkov, ktoré zákon sťažovateľovi na ochranu jeho základných práv a slobôd účinne poskytuje a na ktorých použitie je oprávnený podľa osobitných predpisov, je teda jedným z atribútov prípustnosti sťažnosti podľa čl. 127 ods. 1 ústavy, a teda podmienkou konania vo veci individuálnej ochrany základných práv a slobôd pred ústavným súdom.

Zmienené upozornenia obhajcu sťažovateľa na prietahy v konaní prednesené na vykonávaných pojednávaniach ústavný súd nepovažuje za vyčerpanie uvedenej možnosti poskytovanej § 62 ods. 1 zákona o súdoch, pretože neboli adresované, tak ako to predpokladá uvedená právna úprava, predsedovi okresného súdu, ktorému ustanovenie § 63 ods. 1 zákona o súdoch zveruje kompetenciu na vybavovanie sťažností na prietahy v konaní a ktorý disponuje právomocou prešetriť ich dôvodnosť a prijať a zabezpečiť efektívne opatrenia na odstránenie nedostatkov na účely zabezpečenia plynulosti konania.

Ústavný súd zistil, že sťažovateľ zákonom špecifikovaný právny prostriedok nevyčerpal, keďže sťažnosť na postup okresného súdu v zmysle § 62 ods. 1 zákona o súdoch adresovanú predsedovi okresného súdu vôbec nepodal.

Ústavný súd zároveň konštatuje, že v posudzovanom prípade sťažovateľ nepreukázal ani dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by mohli viesť k odpusteniu požiadavky na využitie účinných prostriedkov nápravy podľa § 53 ods. 1 zákona o ústavnom súde. Keďže ústavný súd zistil procesnú prekážku pre meritórne rozhodovanie o tom, či v sťažovateľom označenom konaní okresného súdu bolo porušené jeho základné právo na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov, sťažnosť podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol z dôvodu neprípustnosti.

Rovnaký záver zaujal ústavný súd aj k časti sťažnosti namietajúcej porušenie práva na prejednanie záležitosti sťažovateľa v primeranej lehote podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, pretože ústavný súd v obsahu tohto práva a základného práva podľa čl. 48 ods. 2 ústavy nevidí zásadnú obsahovú odlišnosť (napr. II. ÚS 55/98).

Nad rámec odôvodnenia svojho rozhodnutia ústavný súd pripomína, že toto rozhodnutie nezakladá prekážku veci rozhodnutej v zmysle § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, a preto nebráni tomu, aby po splnení všetkých zákonom predpísaných náležitostí sťažovateľ v tejto veci v prípade zotrvania na stanovisku, že postupom všeobecného súdu v označenom konaní dochádza k zbytočným prietahom, predložil ústavnému súdu novú sťažnosť.

Z dôvodu odmietnutia sťažnosti sa ústavný súd ďalšími nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 22. júna 2010